

Inzenden scores

Uiterlijk 3 juni de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar het Cito zenden.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.

3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-Regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag of ieder kolon toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag of de vertaling van een kolon worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel.

Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag of kolon is.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord of een kolon geheel juist is vertaald, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord of een kolon gedeeltelijk juist is vertaald, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag of de vertaling van een kolon niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord of deze vertaling op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

5 Voor deze toets kunnen maximaal 100 scorepunten worden behaald.

Het aantal scorepunten is de som van:

a. 10 scorepunten vooraf;

b. het aantal voor de beantwoording van de vragen en voor de vertaling toegekende scorepunten;

c. de extra scorepunten die zijn toegekend op grond van een beslissing van de CEVO.

6 Het cijfer van het centraal examen wordt verkregen door het aantal scorepunten te delen door het getal 10.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Grieks VWO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat, indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen punt(en) in mindering wordt / worden gebracht.

2 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolom een zeer ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolom.

3 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolom.

4.1 Antwoordmodel voor de vragen

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Tekst 1

Maximumscore 1

- 1 ἀπληγέως (regel 309)

Maximumscore 2

- 2 Op Achilles' bewering dat hij terug zal gaan naar huis.
Niet fout rekenen: Op Achilles' bewering dat hij niet meer met Hektor zal vechten.

Maximumscore 2

- 3 regel 318 ἴση μοῖρα / εἰ μάλα τις πολεμίζοι / μένοντι
regel 319 ἐν ἡ τμηῆ / ἐσθλός / κακός
regel 320 κάτθαν ὁμῶς / ὁ πολλὰ ἔοργός / ὁ ἀεργὸς ἀνήρ
Een regel alleen goed rekenen, indien alle drie elementen juist zijn.
Indien 2 regels goed, 1 scorepunt toekennen.
Indien 1 regel goed, geen scorepunt toekennen.

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
4 ☐ De ἀρετή van de Homerische held moet erkend worden; daaraan ontleent hij zijn τιμή. Beide moeten in evenwicht zijn; (zo niet, dan verliest de strijd op het slagveld zijn zin.) Achilles maakt bezwaar tegen het feit dat in de huidige situatie beide niet meer in evenwicht zijn, (waardoor voor hem verdere deelname aan de strijd zinloos wordt.) Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
5 ☐ Ἀγαμέμνωνι / Ἀτρεΐδῃ (regel 331–332) Goed rekenen: ἀνδράσι (regel 327) Niet fout rekenen: ὁ δ' (regel 332)	
Maximumscore 2	
6 ☐ –σκι– Achilles wil onderstrepen dat deze handelingen herhaaldelijk / steeds weer plaatsvonden.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
7 ☐ Drie van de onderstaande antwoorden: – korte zinnen – ellips of een omschrijving daarvan – anafoor of een omschrijving daarvan – retorische vraag of een omschrijving daarvan – enjambement of een omschrijving daarvan – de plaatsing van de eigennamen – de tegenstelling in regel 335. Indien 2 antwoorden goed, 1 scorepunt toekennen. Indien 1 antwoord goed, geen scorepunt toekennen.	
Maximumscore 2	
8 ☐ Achilles geeft te kennen dat hij van Chryseïs houdt (als van een wettige echtgenote). Zij is zijn γέρας waarop hij vanwege zijn prestaties recht heeft.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
9 ☐ Regel 315.	
Tekst 2	
Maximumscore 1	
10 ☐ δεδάκρυσαι (regel 7) en δακρυόεσσα (regel 10). Alleen indien de beide antwoorden goed zijn, een scorepunt toekennen.	
Maximumscore 1	
11 ☐ Aan een bericht over de dood van zijn vader Peleus. Indien in het antwoord de dood of de eigennaam niet wordt vermeld, geen scorepunt toekennen.	
Maximumscore 2	
12 ☐ Doordat Patroklos in regel 7–11 vergeleken is met een kind (en Achilles impliciet met een moeder).	
Maximumscore 2	
13 ☐ (Het feit dat de Grieken zich niet verzet hebben tegen) het afnemen van Briseïs. Onjuist: dat de Grieken niet opgewassen zijn tegen de Trojanen.	

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
14 ☐ Patroklos' medelijden met de Grieken. Niet fout rekenen: Het feit dat Patroklos huilt (uit medelijden met de Grieken).	
Maximumscore 1	
15 ☐ Zijn streven naar roem bij het nageslacht / door zijn verdiensten voort te leven.	
Maximumscore 2	
16 ☐ ἀμήχανος (regel 29), αἰναρέτη (regel 31) en ἀπηνής (regel 35). Niet goed rekenen: πέτραι (regel 35). Indien 2 antwoorden goed, 1 scorepunt toekennen. Indien 1 antwoord goed, geen scorepunt toekennen.	
Maximumscore 1	
17 ☐ De voorspelling (van Thetis) dat Achilles kort (maar roemrijk) zal leven.	
Maximumscore 2	
18 ☐ Regel 46 bevat met μέγα νήπιος een commentaar van de (alwetende) verteller. Verder zijn deze regels een voorbeeld van prospectie (omdat de dood van Patroklos wordt aangekondigd). Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
19 ☐ Alleen indien de beide regels juist zijn gescandeerd, een scorepunt toekennen. In regel 8 worden de dribbelende beentjes / wordt de snelle beweging van het rennende kind benadrukt door het gebruik van alleen maar dactylen.	<u>1</u> <u>1</u>
Tekst 3	
Maximumscore 2	
20 ☐ De rapsoden waren niet zelf creatief; zij droegen alleen voor. Zij waren actief ná de periode van mondelinge overlevering / nadat de mondelinge overlevering had geresulteerd in een schriftelijke vastlegging van de overgeleverde verhalen. Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
21 ☐ ἀοιδοί / aoiden.	
Tekst 4	
Maximumscore 2	
22 ☐ Net als Xenophanes staat Euripides / Euripides' spreker afwijzend tegenover dat wat dichters zeggen over het (immorele) handelen van de goden. Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 2	
23 ☐ De lectuur van Homeros / mythologische dichters moet uit (het programma van) het onderwijs / de staat gebannen worden.	
Tekst 5	
Maximumscore 2	
24 ☐ De verteller onderbreekt het verloop van het verhaal met een vertellerscommentaar in de ik-vorm. / Bij Homeros tref je geen beschouwingen aan over het epos als genre. Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Maximumscore 2

- 25 Bij Homeros is Athena met een heel ander doel / eerder opgetreden. / Bij Homeros komt na de ruzie met Agamemnon niet Athene, maar Thetis naar Achilles.

Afbeelding**Maximumscore 2**

- 26 Een gezantschap / twee herauten / Talthybios en Eurybates komen naar de tent van Achilles om, in aanwezigheid van Patroklos, Briseis op te halen.
Of woorden van overeenkomstige strekking.
Indien 2 eigennamen goed, 1 scorepunt toekennen.
Indien 1 eigenaam goed, geen scorepunt toekennen.

4.2 Antwoordmodel voor de vertaling**Kolon 27****Maximumscore 2**

Ἦώς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων ὄρνυθ',

De dageraad met rood / krokuskleurig kleed rees op uit de stromen van (de) Okeanos / de oceaan,

werd in beweging gebracht vanuit de Okeanos

1

werd in beweging gebracht door de Okeanos

0

stromend uit de Okeanos

0

granaatappel

0**Kolon 28****Maximumscore 3**

ἵν' ἀθάνατοι φάως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν

om aan de onsterfelijken (het) licht te brengen en aan de stervelingen; / opdat zij bracht / brengt .....

waar / waarheen

0

onsterfelijk licht

0

de onsterfelijken brengen tot licht

0

redding / troost / geluk / heil

1

opdat het licht droeg

0

kon brengen

1

of

1

en / maar deze

0

geronnen bloed

0**Kolon 29****Maximumscore 1**

ἠ δ' ἐς νῆας ἵκανε,

(en / maar) zij kwam / ging naar de schepen,

tempel / nieuw / ophopen / bronnymf

0

voldoende

0

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 30	
Maximumscore 2	
θεοῦ πάρα δῶρα φέρουσα. van (de kant van) de godheid de geschenken / het geschenk dragend / brengend. / met de geschenken	
Goed rekenen: om te brengen	
bij zich de geschenken van de godheid dragend	<u>1</u>
de geschenken van de god overhandigend	<u>1</u>
een godheid	<u>1</u>
een dragend geschenk / dragende geschenken	<u>0</u>
naar de godheid geschenken brengend	<u>0</u>
(hem) brengend naar geschenken van de godheid	<u>0</u>
Kolon 31	
Maximumscore 3	
εὔρε δὲ Πατρόκλην περικείμενον ὄν φίλον υἱόν, zij vond haar (dierbare) zoon terwijl hij Patroklos omarmde,	
breed	<u>0</u>
zij vond Patroklos	<u>0</u>
de / die zoon	<u>2</u>
hij vond haar zoon / zij vond zijn zoon	<u>0</u>
zij vond haar zoon bij Patroklos	<u>1</u>
de zoon vond zijn vriend	<u>0</u>
Kolon 32	
Maximumscore 2	
κλαίοντα λυγέως· terwijl hij helder / luid weende;	
Niet fout rekenen: (en) hij weende luid	
terwijl zij weende	<u>0</u>
en zij weende / zij weenden	<u>0</u>
breken	<u>0</u>
Kolon 33	
Maximumscore 2	
πολλές δ' ἄμφ' αὐτὸν ἑταῖροι μύρονθ'· (en) vele makkers rouwden / jammerden / klaagden rondom hem.	
steden	<u>0</u>
beklaagden hem	<u>1</u>
haar	<u>0</u>
dezelfde	<u>1</u>
en rondom hem vele klagende makkers	<u>1</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 34	
Maximumscore 3	
ή δ' ἐν τοῖσι παρίστατο, διὰ θεάων, (en / maar) zij ging staan / kwam bij / te midden van hen, (de) stralende van / onder de godinnen,	
Niet fout rekenen: de stralende onder de godinnen kwam bij hen staan	
Niet fout rekenen: de stralende godin	
zij stond	<u>2</u>
zij stelde hen naast zich op	<u>0</u>
door de godinnen	<u>0</u>
aanschouwend	<u>0</u>
De woorden ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ zijn voorvertaald.	
Kolon 35	
Maximumscore 1	
ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε· en zij sprak een woord / zij nam het woord en sprak (hem toe) / zei: (of andere formules van deze strekking)	
er verscheen een woord	<u>0</u>
hij sprak een woord	<u>0</u>
Kolon 36	
Maximumscore 3	
“Τέκνον ἐμόν, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, (kolon 37), κεῖσθαι, “Mijn kind / zoon, laten wij hem laten liggen,	
dat (i.p.v. hem)	<u>1</u>
laten wij toestaan dat hij blijft liggen	<u>2</u>
laten wij hem toestaan te blijven liggen	<u>2</u>
laten wij hem aan zijn lot overlaten om te liggen	<u>1</u>
wij zullen hem laten liggen	<u>1</u>
wij zouden hem kunnen laten liggen	<u>0</u>
laten wij hem dat hij ligt	<u>0</u>
Kolon 37	
Maximumscore 1	
ἀχνύμενοί περ, ook al hebben wij verdriet,	
Niet fout rekenen: terwijl wij verdriet hebben	
omdat wij verdriet hebben	<u>0</u>
ook al hebben jullie / zij verdriet	<u>0</u>
gebroken	<u>0</u>
Kolon 38	
Maximumscore 2	
ἐπεὶ δὴ πρῶτα θεῶν ἰότητι δαμάσθη omdat hij nu eenmaal is / werd gedood door de wil / schuld van de goden;	
woord	<u>0</u>
omdat de goden / een god hem doodden / doodde	<u>0</u>
lopend	<u>0</u>
door zijn wil	<u>0</u>
hij doodde	<u>0</u>

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 39	
Maximumscore 2	
τύνη δ' Ἡφαίστιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο, (Maar / en) jij moet ontvangen / aannemen van de kant van Hephaistos de beroemde wapenuitrusting / jij moet aannemen de beroemde wapenuitrusting van Hephaistos / neem van Hephaistos aan	
ik / hij moet ontvangen	<u>0</u>
naar de beroemde wapens	<u>0</u>
verwelkomen / tonen / binden / missen	<u>0</u>
Kolon 40	
Maximumscore 2	
καλὰ μάλ', οἷ' οὐ πῶ τις ἀνὴρ ὅμοιοι φόρησεν." de zeer mooie / zeer mooi, zoals nog niet / nog nooit een (of andere) man heeft gedragen / droeg om / met zijn schouders. / zoals (die) nog nooit is / werd gedragen door een man om zijn schouders."	
mooi slecht	<u>0</u>
die nog nooit een man heeft gedragen om zijn schouders	<u>1</u>
geenszins	<u>1</u>
niet meer	<u>0</u>
een man zoals nog nooit iemand droeg	<u>0</u>
rauw	<u>0</u>
Kolon 41	
Maximumscore 3	
"Ὡς ἄρα φωνήσασα θεὰ κατὰ τεύχε' ἔθηγε πρόσθεν Ἀχιλλῆος· Na (dan / dus) zo te hebben gesproken zette / legde de godin de wapenuitrusting neer voor Achilles;	
zo zette zij de wapenuitrusting neer na te hebben gesproken	<u>2</u>
toen zij de wapenuitrusting had neergezet na te hebben gesproken	<u>1</u>
nadat hij had gesproken	<u>0</u>
gebed / wens	<u>0</u>
een godin	<u>1</u>
de goddelijke / mooie wapenuitrusting	<u>1</u>
langs de wapenuitrusting	<u>0</u>
hij / zij vervaardigde	<u>0</u>
hij / zij zond / kwam	<u>0</u>
van te voren	<u>0</u>
Achilles zette neer	<u>0</u>
De woorden τὰ δ' ἀνέβραχε δαΐδαλα πάντα zijn voorvertaald.	
Kolon 42	
Maximumscore 2	
Μυρμιδόνας δ' ἄρα πάντας ἔλε τρόμος, (En / maar) de Myrmidoniërs beving (natuurlijk) allen een schrik / siddering / alle Myrmidoniërs werden bevangen door ...	
mieren	<u>0</u>
gebed / wens	<u>0</u>
Indien ook in kolon 41, hier opnieuw aanrekenen.	
hij nam alle Myrmidoniërs	<u>0</u>
medelijden hebben	<u>0</u>

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 43	
Maximumscore 2	
οὐδέ τις ἔτλη ἄντην εἰσιδέειν, (en) niemand durfde vrijuit te kijken,	
hij durfde niemand vrijuit aan te kijken	<u>0</u>
niemand duldde dat hij keek	<u>0</u>
Kolon 44	
Maximumscore 1	
ἀλλ' ἔτρεσαν. maar zij deinsden terug / beefden / werden bang.	
anderen	<u>0</u>
hij / zij beefde	<u>0</u>
bevend	<u>0</u>
Kolon 45	
Maximumscore 1	
αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ὡς εἶδ', maar toen Achilles dat zag / had gezien,	
maar Achilles zag het zo	<u>0</u>
toen Achilles dat zei / gezegd had	<u>0</u>
toen hij / zij Achilles zag	<u>0</u>
Kolon 46	
Maximumscore 2	
ὣς μιν μᾶλλον ἔδν χόλος, beving hem nog meer strijdlust / beving hem strijdlust nog meer,	
toen hem beving	<u>0</u>
strijdlust bekleedde hem	<u>0</u>
hij dook onder / hulde zich in strijdlust	<u>0</u>
strijdlust beving haar	<u>0</u>
Kolon 47	
Maximumscore 1	
ἐν δέ οἱ ὄσσε δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων, (kolon 48), ἐξεφάνθεν· en zijn ogen begonnen angstaanjagend / geducht te stralen onder zijn oogleden;	
angstaanjagende ogen	<u>0</u>
Kolon 48	
Maximumscore 1	
ὡσεὶ σέλας, zoals een lichtglans / vuurgloed,	
als indien	<u>0</u>

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 49	
Maximumscore 3	
τέρπετο δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα. en hij verheugde zich hebbend / houdend / met in zijn handen de schitterende geschenken / het schitterende geschenk van de god.	
wenden	<u>0</u>
hij verheugde zich in / over zijn handen	<u>0</u>
hij wendde / keerde	<u>0</u>
de geschenken in de handen van de god	<u>0</u>

Einde